

Карпатська Русь

Карпатська Русь Carpatho-Rus

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT YONKERS, NEW YORK AND OTHER MAILING ADDRESSES

Ч.10 ЮНКЕРС Н.Й. 12ГО, МАЯ 1995, YONKERS, N.Y. MAY 12, 1995, VOL.LXVIII, NO. 10

АНГЛІЯ

8 СКРИНЬ ФАЛЬШИВИХ ДОЛЯРІВ

ЛОНДОН (РАР). - Англійська поліція сконфіскувала в східній дільниці Лондону фальшиві банкноти, в більшості американски долари, номінальної вартости 18 міл. фунтів (29 міл. доларів) і арештувала в звязи з тим одну особу. По думці представника регіональної поліційної бригади, операція була укоронованьом провадженого од двох років слідства. Представник додал, же фальшиви банкноти - меже иншим 50 і 100-доларови - находилися в 8-х великих скринях в одном гаражи в районі Bow, виразно приготовлені до дистрибуції.

ДО РОСІИ НАПЛИВАЮТ НЕЛЕГАЛЬНИ ЕМІГРАНТИ

МОСКВА. - "Нелегальна еміграція до Росії приняла тревожні розміри і угрожае ей народной безпеці", - остерігае заступник Державного Еміграційного Бюра Росії Володимир Волох. На територію Росії прибувае близько мільйона емігрантів з бувших республік СССР і других держав, з чого більшість перейшла границю нелегально.

Бюро Еміграційне надієся, же того року число прибуваючих може побільшитися о нови сотки тисяч.

Волох ест такой думки, што приріст числа нелегальних емігрантів в Росії можна пояснити "нещільностью" російских границ послі розвала СССР. Для того уряд постановил отворити на головних переходах граничних осередки граничної контролі.

ПОЛЬЩА

СПИС НАСЕЛЕНЯ

В днях 18-31 мая с.р. буде переведено загальнопольский спис населеня. Майови досліди повинни дати нові дані о теперішній демографічній ситуації професіональної і мешканевої населеня.

Спис буде проведений методом репрезентацийном. Списувальні рахмістри одвидят лем 600 тисяч мешкань, вибраних

в льосованю. Результат того опису буде пізнійше узагальнений. Таки досліди, називани микросписом, проводяться каждих пять років. Каждих 10 років проводиться Загальний Народний Спис. Послідний був в декабрі 1988 року.

СЛОВАКІЯ

ПРОБА АТЕНТАТУ НА СОЮЗНИКА МЕЧЯРА

БРАТИСЛАВА, СЛОВАКІЯ (Рейтер). - Незнани виконавці спричинили експльозию бомби в авті, котре належало до Арпада Матейки, заступника председателя словацкого парламента і правой руки прем'ера Владимира Мечяра.

Позичений пару днів вчаснійше автомобиль експльодувал на паркінгу перед домом політика. В першом коментарі Матейка потрактувал замах яко осторогу зо стороны близше не окреслених політичних противників Мечяра, котрий очолюе Рух на Користь Демократичной Словакії (NZDS). Обсерватори подчеркиют штотраз більш нарастаючу атмосферу підозрінь і оскаржень серед політичних противників.

Тимчасом пресовий представник словацкого Міністерства Заграничних Справ проголосил в середу, 3-го мая, же папа Ян Павел II рішил продовжити свою візиту до Словакії, початково заплановану лем на перши два дни липця. Причин папского рішеня не подано. Прем'ер Мечяр вибератся в четвер до Ватикану, жеби обсудити деталі побуту папи.

Папа также вибератся 20 і 21 мая до Чехії.

ЯК ЗАРОБИЛ ВНУК ЧЕРЧИЛЯ

ЛОНДОН (РАР). - В Великобританії викликало бурю протестів діло продажи рукописів Черчиля з часів Другой Світової війни за суму 12,5 міл. фунтів (20 міл. доларів) його внуком і іменником консервативним парламентаристом. На думку уряду, забезпеченя архівних матеріалів для народу буде відповідном почестьом для Черчиля з нагоди

наближаючої 50-й річниці закінченя війни.

Тимчасом што трета дитина в віку 11-14 років в британской школі не мае понятія, ким був Вінстон Черчилль. Дакотри думают, же он був американским президентом, дакотри - же писал тексти пісен. Більша част дітей - każde четверте - не знат, кто був Гітлер. Опитуваня проведено в звязи з річницьом побіди.

ПОЛЬЩА

ТРАГЕДИЯ В ГДАНСКУ

6 осіб забитих, десятки ранених

ГДАНСК. - Штонайменше - шіст людей погигло послі вибуху газу, до чого дійшто в понеділок рано, 17-го априля в 10-поверховом домі в Гданску. Під розваленим партером і першим поверхом можут находитися ищи живі люде. Жеби до них дойти, рішено розвалити оставшу част дому.

Вибух збудив два долішні поверхи, знищени авта на паркінгу.

В домі було замельдованих 176 осіб. Послі переслухань усталено, што в ушкодженом домі може ищи перебувати од 14 до 31 осіб, головно - льокатеров з партеру і першого поверху та іх святочних гостей.

ВІРМЕНІЯ НЕЗАДОВОЛЕНА ЗАЯВОЮ КЛІНТОНА

ЕРЕВАН, ВІРМЕНІЯ. - "Президент США Билл Клінтон "співчувае Вірменам, але не засуджуе організаторов антивірменского геноциду", - пише ереванска газета "Арагір", коментуючи заяву Б.Клінтона в звязи з 80-ом річницьом геноциду Вірмен в Османській імперії.

Головний акцент у заяві зроблено на сегоднешних проблемах (о чом констатуе газета). На еи думку, то означае, што ювильей став "зручним приводом" для оприлюдненя становища Б.Клінтона

(Продовженя на ст. 2)

(Продовження з ст. 1)

щодо ситуації на Закавказзі. Президент США вперше публічно висловлює свою точку погляду щодо Каспійського нафтопроводу, підтримуючи варіант прокладення той нафтової магістралі через Закавказзя.

Газета предвидит, што своім підтекстом заява Президента Клінтона має два чинники. По-перше, в останніх часах США і Росія конкурують, намагаючися укріпити свій вплив в Вірменії. Отже, Вашингтон "не хотів відставати од заяви Державной Думи Росії про геноцид Вірмен". По-друге, висловлювання Б.Клінтона "занадто обережні і стримані". Газета уважає, што заява Президента США "єст більшою мірою дипломатичним жестом, аніж виявом політичного становища".

Подобно оцінила то саме событие ереванска газета "АЗГ". Она наголошує, што "нема достаточних оснований уважати заяву американского президента офіційним визнанням геноциду Вірмен".

Стільки про заяви в справах геноциду Вірмен 80 років тому.

Про геноцид наших галицьких Русинів в часі Першой Світової війни, ані Росія, ані Україна не мали нагоди робити жадних заяв. Што творилося в б.Австро-Угрії, в "Галиції і Людомерії", того нинішні правителі Росії і України не знають.

Ред.

НАЙМАНИ УБИВЦІ В МОСКВІ

Агенти Московского кримінального розшуку заарештували десятичленну групу найманих убивців, котрі за чотири місяці "діяльності" в російській столиці замордували 40 осіб, головно підприємців, а також членів інших банд. Поліція южє на слідах тих, хто замовляв убийства, однак їх прозвища тримаються в таємниці.

ЕРУСАЛИМ - НАЙБІДНІЙШЕ МІСТО

Згідно з даними ізраїльського Інституту демографії, на кожних 10,000 Жидів у Єрусалимі річно народжуєся 263 дітей, а на кожних 10,000 Арабів - 354 дітей. Если так буде дальше, то за 15 років третю част Єрусалиму будут становити Араби. Єрусалим єст одним з найбільшійших міст краю. Від 1990 до кінця 1993 р. звідтам виїхало 20 тисяч Жидів. Тепер серед єрусалимских Жидів 11 процент становлят емігранти з держав колишнього Світового Союзу.

ПРЕЗИДЕНТ БІЛОРУСИ ЗА ОБ'ЄДНАННЯ З РОСИЙОМ

"Повиннісме виповнити волю наших народів"

МІНСК (РАР). - Александр Лукашенко твердит, што об'єднання Росії, Білоруси і

України єст неминує. "Скорше чи пізнійше до того мусит прийти. Чом маєме чекати і не зробити того зараз? Тратиме час. Питання єст "Хто має того зробити - Лукашенко чи Ельцин? А може, Кучма? На Україні также не можна вже стримати тенденції об'єднання. Ми не мусиме нич штучно прискішувати. Ми повинні лем виповнити волю наших народів", - сказав президент Білоруси, откриваючи в Мінску білоруско-російську конференцію, посвячену 50-ой річниці побіди над фашизмом.

Лукашенко говорив много о білоруско-російской духовной спільности, до чого навязала в своїм виступі Валентина Терешкова - головний гость конференції. Космонавтка сказала, же в почутю Росиян, Білорусин, то такий чоловік, котрий даєт Росіянину послідну сорочку" і висказала переконання, же "Білорусь і Росія повинні бути завше разом".

В таком дусі проходили цілі обради. Оден з головних референтів, дорадник Лукашенка Сергій Посохів, сказав меже іншим, же для него 17 вересня 1939 року єст одним з найважнійших дат в діях Білоруси. "Видвигаєся таки справи як договір Рібентроп - Молотов і инши, але для Білоруси - то світла дата, бо одзискала тогди свої землі", - сказав Посохів. Сказав также, же всяки домови війни провадяться з "чужого підбування", і оцінив, што факт, же Білоруси сегодня спокійно, то виходит виключно з того, што нема піддержки місцевим силам, котри прагнут неспокою, від заграничних сил.

ПОЧАТОК СВЯТКОВАННЯ 50-ОЙ РОЧНИЦІ ПОБІДИ З УЧАСТЮ АНГЛІЙСКОЙ КОРОЛЕВИ

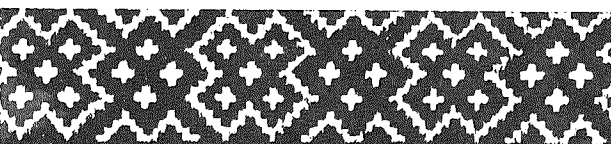
ЛОНДОН, ПАРИЖ (РАР). - З великом повагом в поміщеню парламенту королева Елисавета II виголосила в пятницю, 5-го мая, промову до полученных палат парламенту, інаугуруючи тим самим офіційно обходи 50-ой рочниці Другой Світової війни.

Урочистости з участю князя Единбурга Филипа і наступника трону Короля одбилася в великой аулі вестминстерской.

В своей промові Елисавета II зложила поклон жертвам війни і сказала, же повоенний мир в Европі не був би возможний без їх посвяти.

Обсерватори зауважили, што королева в своей промові старалася не говорити о Німеччині в імя поєднання меже обома народами.

Президент Клінтон вшанувал в четвер День Побіди в Европі, проголосивши звернення, віддаюче честь і поздоровляюче американских жовніров, котри брали участь в Другой Світової війни.

Петро ТРОХАНОВСКИЙ

МАЛЮВАННЯ РУСЕНКА

На перший позір, повыжший наголовок здати ся може дакус дивний. Уж і про то, же Русенко (окрем писаня) більше рисував, як малював, але передовшыткым про языкову форму. Крашше бы може звучало: "Русенкове малюваня"; кед бы мі о не ходило. Лем же я не замірюю писати о Русенковим малюваню, а о малюваню Русенка, малюваню на окріслений кольор ци кольори. А же є оно барз примітивне, могу го сміло назвати бабраньом.

Аж прикро, аж болит, же в соту річницю народжыня нашого Учителя, заміст писати о ним спокійно, представити того, што є для нас істотне в його поетичній творчости, треба го найперше боронити як Лемка. А здавало бы ся, же хто як хто, але Русенко оборонит ся сам. Вказує ся, же перед "Нашым Словом" боронити ся барз трудно. Пишу тоти слова як власном кырвю, з примусом; так ем прагнув, пририкав самому собі, не жертви ся зо створиньом, котрого мязы сут деревяны. Пририкав ем, та пришла мі на думку мініатура Тургенева "Воробель".

Мале вороблятко падаєт з гнізда. Надбігат велике псиско... "...коли раптом, зорвавшы ся з близкого дерева, старий черногрудий воробель каменьом впав перед самим його мордом - і цілий насторошений, з розцукливим і жалісним писком підскочыв двараз в сторону зубатой рзтвореной пасти. /.../ Якым величезным чудовиском повинен ся йому здати пес! Та всеж він не міг всідити на своїй высокій, безпечній голузці... Сила, міцнійша од його волі, зошмарила го одтамале".

Смотрю на фотографію Русенка, позерам в його переповнены смутком очы і звідую: чом ся над Тобом, коханий наш Няню так знуцають, чом вывертають, бабрют Твою душу?

Знам добрі, кождий тот знає! Зато, же єст для нас, Лемків коханий Вітцьом, улюбленим Учителем. І треба нам Тебе перемалювати, взяти, жебы нам остало іщы меньше. Кед уж Тебе представляють як "усвідомленого", нам не остає жадного аргументу.

Ніт, Учителю, не оддаме Тя так легко.

(Продовження на ст. 3)

(Продовження з ст. 2)

Маленькы зме як тот воробель, але може і над нашом силом любови застановит ся дакто, нич клапне зубами.

Перейдме до конкретів. В штырьох за порядком /9-12/ тогорічних номерах "Нашого Слова" поміщены были дописы: "Іван Русенко - народний поет Лемківщини" та "Іван Русенко розповідає", пера Михайла Дзвндзя. І на добру справу треба бы вдячным быти Авторови за нови відомости о Русенку, бо невельо уж люди, якы Го знали і памятают. Нич натоміст не уповажнят Автора, або Редакції "НС" (не можеме повісти чья то робота - найправдоподобнійше - обох сторін) до тенденційного редагуваня творів Русенка.

Не маеме очевидні претенсий до блудів технічних, таких як "люде застарены", заміст "застараны" (Нр 9), але "шануймо" заміст "шануйме", "своеї" заміст "своей" і десятки подібных - то уж не технічны блуды. Але і тоты мож бы остаточно одпустити. Не мож натоміст лишыти без коментария перередагуваных цілых фраз. Возме, дайме на то, верш "Новорічний привіт на 1930 рік. Шеста стрічка выдрукувана так:

Не зіли нас Мадяре,
Не німці-австриякы...
Не згрызут целибатаре,
Теперішны паны полякы.

Натоміт в першодруку кінчыт ся она значно інакше:

Не згрызут целибатаре,
Ни іншы гайдамакы.

Слово "гайдамак", ци "гайдамака" стало ся сынонімом штонайменьше о культуру пару народів і не конечным е видіти в нему акуратно себе. Але кед уж вам така форма не пасуе, не друкуйте верша нияк. Же што? Же не мож выбрати таких, котры бы вам пасували? А не мож, не мож! Бо Русенко до шику кости лемківській і лем лемківській. На нич здадут ся, Пане Дзвндзьо, такы сугестії, як "З 1940 по 1945 рік Іван Русенко вчителював у селі Бонарівці /.../ Тут уже він навчав дітей грамоты і розкривав перед ними тайники української мови".

Рокы 1940-45 і форми едукації того часу, включаючи і креницку гімназію, знаме вшыткы дост добрі. Коли зас ходит о Русенка, його одношыня до национальных справ - дайме ся му поборонити самому. От хоцбы вершом "Боднарівяне", о якым споминате в своїм дописі, хоц не зрызували сте подати го до "НС". Отже, може выповниме тоту прогалину:

Писав в книжках пан Зілінскій
(Давно звали го Кобаса),
Же люд з села Бонарівкы
Інша раса, ліпша раса.

Боднарівка, Опарівка
То потомки запорожців,
гварив доцент, пан Зілінскій,
Твердили і егомосці /.../

Дуже з наших повірило,
Тут і правда быти може,
Хыба то уж так далеко
З Бонарівкы в Запороже?

Могли прийти запорожці
Аж за Вислок, під Карпаты
З українских черноземів,
В нашы горы бідувати.

Я не вірю в того нияк
І здаеся, же мам рацию,
Кед ем родив ся Руснаком,
Не перейду в іншу націю.

Не было бы гріхом помістити цілий верш, але е то неможливе. Мае він 5 стрічок, задовгій на дану ситуацію. Та хоц деякы фрагменты треба іщы представити, бо вартат. Лем може перед тым пару слів коментария, для ліпшоозрозумліня.

Русенко цілом силом своей воли старав ся протидіяти переселіню на Україну. Акуратні в Бонарівці стрітив ся з найбільшим спротивом. В формі реванжу написав верш. А написав го пізно, на два місяці перед смертю, 12 листопада 1959 рока. То важный факт, бо не може ніхто сурегувати, же дайме на то, Русенко будучы на Україні, змінив свої погляды. Ніт! Русенко до смерти остав Русенком, великым, одважnym, міцным. Не кождий одважив бы ся писати такы вершы під самим носом адресата.

І перейдме уж може до "Боднарівянів", прекрасной сатыры, переповненом тонькой іронійом, на позір невзмірно легком, невинном, а там, в глубині остром, як вістря голяка. Прошу звернути увагу на цілеве українізуваня або русицизуваня Русенком деяких слів, або фраз, не завсе означеных скібками.

Боднарівка, всім відомо-
Село зорганізоване,
Мало едніст, проводырів.
Не то, што Коростянчане.

Уж на весну, в своїм часі
Всі, як еден виіхали
І зимяков, аны збіжа
Врагам в полю не лишали.

А кед были уж в місті Кросні, на "вокзалі":

Кождий буду сой зрыхтував
З дощок, скринок і соломы,
Ціле село в едній купці,
А не тісно уж нікому.

Но, знаете, давно в селі
Пляцу завсе мало было.
А ту гнеска на півморгу
Ціле село ся змістило /.../

З боку буды была стайня
І корова в ній стояла.
В стайни мала писк і рогы,
Хвостом надворі махала.

Коли зав пришов час зберати ся з Кросна
в дальшу дорогу:

Потрафили в очымгніню
Нагрузити і добыток
І великы тяжкы скрині.

"Хорошо!" - гварит начальство.
"Вот так надо, вот так нужно,
Нагрузили все дострочно,
За роботу взялись дружно,

У нас, в Советском Союзе
Трудовой народ в почете.
Вот и хорошо, ребята, -
Вы у нас счастье найдете!"

Ци чуєте тот выкрикник, ци чуєте тот біль? Ци читате в душы Русенка тоту трагічну іронію? А кед бысте перелетіли рядками його верша "Рік 1945"?! За такы річы мож было піти гласкаты білы медведі. То преці не час Горбачова. Але вернийме іщы на хвильку до "Боднарівянів":

Одтепер уж Боднарівка перестала істнувати,
Бо уж ніт там наших "людів",
Лем остали пусты хаты.

Боднарівку розмістили
В Станіславі, Коломыї,
На Глибокій і Грабичу,
В Городенці, в Отынї,

В Чернелиці, в Росохачи,
В Цьвякові і во Снятині
І мрії їх сповнили -
Вшыткы сут на Україні.

Присвячам Боднарівянам
Тоту скромну історію,
Жебы ім ся одвдичыти,
Чым мя стати і як ВМІЮ.

Вышло мі дакус більш тексту, ніж мав см в задумі, прото і буду кінчыв. Лишу "реставруваня" поміщеных в "НС" Русенковых верши, бо треба бы было доеден передрукувати. Повім лем, Панове, (і Пані), Авторы, і Редакторы - Ваша робота, то лем знущаня ся не лем над нами, але і над прекрасными професиями, якы мате щестя держати.

Кед см був іщы шкрабом,
припоминам сой як мама білили стары куты "нашой" хижы і окропечні прозывали, бо выходила ім наверх стара фарба.

Помаловати Русенка ся не даст. Завсе выйдут на верх зелено-помаранчово-сині лемківскы кольоры.

ЛЕМКІВСКЕ НАСЕЛЕННЯ ...

(Продовження з ст. 4)

складатся так, што в першій половині оспівана сама природа, а в другій - саме чувство радости і жалю. Што до мелодій, то їх не більше трох і то они не барз одріжняються одна от другой. Чи запозичены мелодії от Словаків, - трудно отповісти однозначно, але народ выучив пісню разом з голосом.

Пісні, ужывани при танцах тіж наполовину лемківскы, наполовину словацкы. Мелодия одповідат танцу, для якого складена. Лемкы запозичають пісні в Венгрії, подчас перебуваня там на заробках, приносят их додому і учат другых.

(Далій буде)

Нил ПОПОВ

ЛЕМКІВСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ПО СХІДНОМУ СКЛОНУ КАРПАТ

(Продовження з ч.9 "КР")

Деякі хвалять кукурузу і хліб з неї, але Лемко не проміняє свого вівса на кукурузу, лем в голод їсть з неї крупи, а не хліб. Лемки кукурузу називають "тендерицею", і навіть є така поговорка: "Тендериця най би ся родила, лем до нас би не ходила".

Купувати і їсти кукурузу, то значить терпіти голод. Бандурки і капуста в Лемків родяться добрі, а так само лем і коноплі. Того, чого не дає Лемку земля, він старатися надогнати скотом, торгуючи быками і овцями. Найкращий дохід мають Лемки від овець. Весною йдуть до Бойків і Гуцулів в Самбірський, Стрийський і навіть Коломийський округи, купують там вівці з ягнатами пригоняють домі, літом пасуть, а восени продають. Тих найкращий зарібок, бо з овечого молока роблять брынзу, стрижуть шерсть на одяг і продають на ярмарках в Рогозах, Осекі і інших місцях. Тут меж ними і великі купці, котрі восени гонять вівці аж до Кракова і там з добрим заробком продають. На быках зарібок менший, бо нема для них великих пасовищ. Не мають биків доброї породи, а купують в Польщі і Венгрії, бо свої маленькі і слабкі. Коней Лемки мають мало.

Іншим джерелом зарібку служать фурманки, яким займаються газди, що мають коней. Вони йдуть в Тернопіль по збіжжю, в Токай за вином, в Краків, Пешт, Добрянці, Кремниці і Хемниці за іншими товарами. Те, що так впливає на свідомість і широкого кола понять Лемка, не треба підкреслювати. Праві кожна родина посилає одного або двох на зарібок в Венгрію. Жени і чоловіки, дівчата і парубки йдуть на жнива з серпом. Потім жниварі повертаються домі на свої жнива, а чоловіки остаються молотити. Зарібок тут не барз великий. Жнуть за снопи, за 15-й, а нерідко і 20-й снопи. Кед порахувати кельо треба заплатити за привіз снопів додому, то зарібок зостане невеликий. Притому нерідко терпить своя газдівка Лемка. Бувало, же цілі родини йшли на зарібок в Венгрію, лишивши на Божу волю хижі і засіяне або не засіяне поле. В Венгрії по причині великого напливу робітників мусіли жати лем за 20-й снопи.

Хліба давали мало, води до пиття, як дома, не було, в результаті чого барз люди хворіли лихорадкою. Што було робити бідним хворим? Помочити от краєнів достати трудно, бо самі нічого не мали і осталося хворим повертати назад. Як іти хворому і бідному? Напрягаючи остатні сили, нерідко вмєрли на дорозі. А тоті, што и повернули знеможени, не маючи дома потрібної помочі, хворіли і вмєрли. Як по них оставались малі діти, то йшли меж людей, а што було в хижі чи в полі пропадало. Деяким хоч і пощасливило перенести голод, вернутися додому здоровим, але малий зарібок не

міг покрити страти от запущеної газдовки в його відсутності. Хижа обшарпана, луки не скошені, траву в горах, так важну в газдовці, позідали чужі вівці, огорода неполютий, одним словом, вшитко спустошене і збідніле. Так великі втрати поправити був не в силах і, доведений до крайної нужди, Лемко продав остатню скотину, потім стайню, потім стодолу, накінець саму хижі та йшов меж людей глядати ліпшої долі. Тото привело до того, же останніми роками населення зменшилося.

Іншим джерелом зарібку було виготовлення лопат, вил, віялок, гонтів і інших виробів, потрібних на газдівстві.

Лемки способні до кошия трав і вівса.

Лемки - співучий народ. Жена-Лемкиня при кожній роботі співає чи жне, чи грабле сіно, чи доїть корову, чи меле на жорнах - все зо співом. Дівчата при кожній роботі співають, але кед присутні чужі люде або даяке горе в родині, то стримуються. Дост дивно, як при жатві, будучи нахиленим цілий ден, можна співати. Співають всі одним голосом, не перешкоджаючи оден одному. Особливо чаруючий спів Лемкинь, коли жнуть при світлі місяця. Тихий вечер, чисте небо, ясний місяць, свіже повітря мають в собі так багато прекрасного, што наповнюють душу селян радостним і тихим почуттям.

Нигде пісня не діє на людину так урочисто, як вечером, коли природа

покрита тайною тіню. Хто того не відчує, то нехай вийде вечером при світлі місяця на тиху полонину і послушає пісень Лемкинь, повертаючих з молоком от кошар. Або послушат фуюрок і сопілок югасів (пастухів). В долинах того стрітати не можливо. В Лемків такий звичай, же кед одна дівчина почне яку-небудь пісню, то тоту саму співає друга, потім третя, і на вшитких верхах і полонинах одна пісня і в один голос.

Парубки мало співають, при роботі - ніколи, але при отарі, і то вєце грають на сопілках і фуюрках, або при танці. Дівчата при танці не співають. Пісні Лемків мож поділити на тоті, што співаються при роботі, при танці і отпочинку, на пісні весільні і колискові. Перша по змісту близька до словацької. Вони співаються на пів-словацькій, пів-лемківській бесіді, і оспівують предмети, близькі Словакам, чим Лемкам.

Правда, же сут пісні і чисто лемківські, але їх мало, а і по змісту такі, же мож їх причислити до всякої народності. В більшості піснях слова перемішані зо словацькими, якби запозичені в Словаків, а особливо імена Марця, Ганця і Яничко, любими на пограниччю Словацьких і Венгерських Лемків.

Зміст пісень різнорідний. Вони оспівують то жаль по милій або милому, то радість і любов. Вєкша част пісень

(Продовження на ст. 3)

ЧЕРВЕНА РУЖА ТРОЯКА

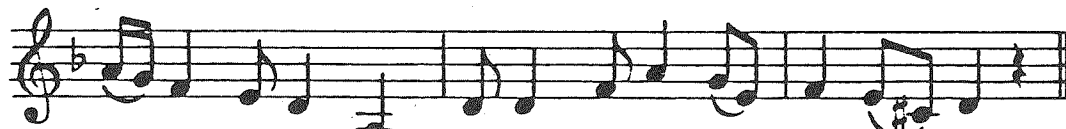
Помірно

Чер-ве_ на ру_ жа тро_ я_ ка,

чер-ве_ на ру_ жа тро_ я_ ка, ма_ ла я му_ жа,

му_ жа я ма_ ла, ма_ ла я му_ жа- пи_ я_ ка.

Червена ружа трояка, [2]

Мала я мужа, мужа я мала,
Мала я мужа-пияка.

Він нічого не робив, лем все пив, [2]

Пришв додому, додому пришов,
Пришов додому, мене бив.

Не бий мя, мужу, не цярай! [2]

Дітя ти лишу, лишу ти дітя,
А сама піду за Дунай.

А як на човен сідала, [2]

Білом хусточком, хусточком білом,
Білом хусточком махала.

Розпущу косу по плечу, [2]

Не раз я тяжко, не раз я гірко,
Не раз я гірко заплачу.

Червена ружа — білий квіт, [2]

Ой за што, за што, мій наймилейший,
Змарнував-єс мі білий світ!

Верний ся, жено, додому! [2]

Дітя ти плаче, плаче ти дітя,
Плаче ти дітя за тобом.

А де ж ти, мужу, ночуєш! [2]

Дітя ти плаче, плаче ти дітя,
Дітя ти плаче. — не чуєш.

26 МИЛІОНІВ 549 ТИСЯЧ ЛЮДЕЙ,
ПОГИБШИХ З ГОЛОДУ І РАН ЗА
П'ЯТЬ РОКІВ ВЕЛИКОЇ
ОТЕЧЕСТВЕННОЇ ВІЙНИ

Страти Світового Союзу в протязі п'яти років Великої Отчественної війни виносять 26 мільйонів 549 тисяч людей, погибших, замордованих, померлих від голоду і ран. Таку цифру подав президент Росії Борис Єльцин в промові, виголошеній 8 мая по полудні під час урочистої зустрічі в Кремльовській Палаті С"іздов.

Російські історики, котрі займаються оцінкою страт в часі ВОВ указують на головні проблеми, котрі утрудняють ствердження правди - брак даних о числі населення ССРСР перед іюном 1941 р.

Найлегше ствердити страти в армії на основі даних Генерального Штабу і рапортов Управи Военно-Медичної. Науковці оцінюють, же в роках 1941-1945 згинувло 8 мільйонів 68 тисяч вояків. Оставши 18 мільйонів погибших - то страти серед населення, з чого 8,5 мил. згинувло на окупованих і прифронтових територіях в результаті воєнних дій і трудних умов життя, 2 мил. 165 тис. згинувло або умерло на примусових роботах в Німеччині. Число жертв нацистської політики гітлеровської, народобивства (розстрілів, замордовань в концлагерях, геттах, тюрмах) виносить 7 мил. 420 тис.

Тоти дани нігде не будуть повні. Ніхто не єст в стані все підрахувати. Наприклад, скільки воєноплінних згинувло голодним смертю. Може за 5 років погибло 26 мільйонів, а може, - 36 мил.

Ред.

ПАПА РИМСКИЙ ГОНОРУЄ УНІО
БЕРЕСТЕЙСКУ

ВАТИКАН (РАР). - Папа римський Ян Павел II іменував кардинала Франя Кугаріця, архієпископа Загреба, спеціальним посланником на святкування 400-ої річниці Брестської Унії і 350 річниці Ужгородської, котрі одбудуться в днях 18-21 мая того року в санктуарії Марії в Зарваниці (Галичина).

Берестейська Унія з 1596 р. і Ужгородська з 1646 р. означали признання зверхництва папи римського через часті єпископів Православної Церкви на Україні і Білорусі і появу Греко-Католицької Церкви, так наз. Уніятської, на тих землях.

Від віків православні віруючі трактували "уніятів" яко зрадників. Перед кількома роками патріарх Москви і Всей Русі Пімен в однім з інтерв'ю ствердив, же до wspomянутих уній дошло "в контексті браку народної свободи".

"Історія народів українського і білоруського потверджує, же тоті переміни були вимушені. Єст зовсім натуральне, же народ старатся звільнити од накинutoй йому Унії".

(З польської газети "Nowy Dziennik").

ВИНОВАТ БУВ НЕ ЛЕМ ГИТЛЕР

Ріта Суєссмут, предсідателька Бундестагу, котра учасувала в Франкфурті над Одром в урочистості Світового Дня Червоного Креста і 50-ої річниці закінчення війни, підчеркнула, же виноватим трагічних досвідів польського народу був не лем Гитлер і народіві соціалісти, але причинилися до них німецький народ, котрий не протиставився фашистської ідеології.

В Е Р Ш И

Нестор ЖИЛИЧ

Д У М К А

Нехай вам Варшава і перла
Ні за що не дам Яворини.
Мене полонила Говерла,
Найвища гора Верховини.

Магура звязала собою
Сян, Попрад, Вислоку і Ропу
І манят своєю красою
В дні світлих Русалій Європу.

Криниця, красо Лемковини,
Ти славишься в цілому світі.
Про тебе ми кожної хвилини
Радіме, радіме, як діти.

Привіт тобі, Ладо чарівна,
На бархатній гладі Бескиду.
Ти мила і чудна, і дивна,
Лиш з зорями вступиш в бесіду.

Лем річ заведеш про минуле,
Коли тут ще жили Хорвати,
Коли голови ще не гнули
До ніг супостата Карпати.

Коли Русини ліс рубали
І села, міста городили,
Коли через гори і скали
Дороги і мости мостили.

Ми знаєм, тінь щезне позора
І той час вже скоро настане,
Што разом на клич Святогора
З Бескидом зольються Горгани.

Ярослав ЗВОЛІНСКИЙ

В І Р А

Од поколинь, в віри свої,
што сьвати Кирило і Методий славили,
ту, на Лемківські землі, люде ся молили
до сьватих, Михаїла, Николая, Тройци
Сьватої і вшитких сьватих
о здоровля і уроджай все сьватих просили,
што могли, што мали, на жертвы
принесли.

Юж 700 років ту, в горах великих, храми
будували.

Діти посилали на молитвы, крестом
кланяти ся казали.

По роботі тяжкі о предбачиня просили
Так од правіків в силу Бога вірили.

Аж пришва буря, знищива, забрава
Церковці стареньки, сади зелені,
дерева з кориньком вирвала,
а Лемкам ... надія зостала,
і душа чиста як по сповіди,
житье ... вірте .. бо в віри Ваши
сила немала.

МЕНЕ ТАМ МАТИ ПОВИЛА

Над горбком, под Камяником,
Там наша хижка стояла,
Подперта долгим друком —
О саму землю ся операла.
Верх цілий соломяный был,
Лем стріха и гребінь из гонтов,
А сподкы вшиткы гриб юж іл.
И сруб росходился з боков,
Там мене мати повила.
Крас леняныма пеленками,
И в колыску положила,
Тай вкрыла теплыма шматами.
Я зачал страшні плакати
Своим слабеньким голосом,
Мама взяла ня колысати
И подспівувала под носом.
Тоты співанкы красны были,
И гнеска ище их чую,
Бо то их мои мама співали.
За што их дуже, дуже люблю.

Ясюнчан.

Ж Е Р Т В У Й Т Е Н А П Р Е С - Ф О Н Д

"КАРПАТСКОЙ РУСИ"

Щ Е Д Р О!

С Т А В А Й Т Е С О Т Н И К А М И!

О П Л А Т І Т Г А З Е Т У Д Л Я

Л Е М К І В В К Р А Ю!